

03-04
mayıs
2017

II. Uluslararası Hacı Bayram-ı Velî Sempozyumu Bildiriler Kitabı 1

EDİTÖRLER

PROF. DR. ETHEM CEBECİOĞLU
PROF. DR. VAHİT GÖKTAŞ
PROF. DR. AHMET CAHİD HAKSEVER
YARD. DOC. DR. ÖNCEL DEMİRDAŞ
ARŞ. GÖR. DR. MEHMET YILDIZ
ARŞ. GÖR. HARUN ALKAN

ankara
kalem
neşriyat

II. ULUSLARARASI
HACI BACI BAYRAM-I VELÎ
SEMPOZYUMU BİLDİRİLER KİTABI 1

ankara
kalem
neşriyat

TEDRİS EĞİTİM TURİZM SPOR YAYINCILIK BİLGİSAYAR GIDA İTHALAT
İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

EDİTÖRLER

PROF. DR. ETHEM CEBECİOĞLU
PROF. DR. VAHİT GÖKTAŞ
PROF. DR. AHMET CAHİD HAKSEVER
YARD. DOC. DR. ÖNCEL DEMİRDAŞ
ARŞ. GÖR. DR. MEHMET YILDIZ
ARŞ. GÖR. HARUN ALKAN

YAYIN KURULU

PROF. DR. ETHEM CEBECİOĞLU
PROF. DR. MUSTAFA AŞKAR
PROF. DR. AHMET CAHİD HAKSEVER
PROF. DR. M. MUSTAFA ÇAKMAKLIOĞLU
PROF. DR. VAHİT GÖKTAŞ
YRD. DOÇ. DR. ÖNCEL DEMİRDAŞ
DR. MEHMET YILDIZ
HARUN ALKAN
MURAT İSMAİLOĞLU

GRAFİK TASARIM

MUSTAFA NARMANLI

BASKI YERİ

72 TASARIM DİJİTAL BASİMEVİ
Ehlibeyt Mahallesi, Ceyhun Atuf Kansu Caddesi Gözde Plaza Nu:130/25
Balgat / Çankaya / ANKARA Tel: 444 72 06

BASKI TARİHİ

10.11.2017

ISBN

978-605-82307-0-5

YAZIŞMA ADRESİ

Kalem Eğitim Kültür Akademi Derneği, Hacı Bayram Mah
Ahiler Sk. No: 3 Altındağ/ANKARA Tel: +90 (312) 311 3380;
kalemsempozyum@gmail.com

HACI BAYRAM-I VELÎ'DE ZİKİR

ARŞ. GÖR.

HARUN ALKAN

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Özet

Tüm tasavvuf ekollerinin seyr u sulûk uygulamalarının temel rûknü olan zikrin cehrî-hafî, kalbî-lisanî ve kuudî-kıyamî gibi farklı icra şekilleri bulunmaktadır. Bu tebliğde Hacı Bayram-ı Velî ve tarikatında icrâ edilen zikir şekli tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hacı Bayram Velî, zikir, seyr u sulûk.

Hacı Bayram-ı Velî's Process of Dhikr

Abstract

All Sufi schools have different forms of dhikr, which is the basic part of the practice of sayru suluk (Spiritual travel) practices, such as voiced-silence, with heart-tongue, standing-sitting. In this paper, it is tried to determine the form of the dhikr performed in Hacı Bayram-ı Velî and his the order.

Keywords: Hacı Bayram Velî, dhikr, sayru suluk.

Arapça kökenli bir kelime olan zikir, bir şeyi hıfz ederek daima zihinde tutmak, unuttuğunu hatırlamak, hafızada olan şeyi korumak için dil ya da kalp ile anmak-yâd etmek anlamlarına gelir. Mecâzî olarak ise, söylenen söz, kutsal kitap, Kur'an-ı Kerim, namaz, dua ve şeref gibi anlamları da içermektedir.¹

Tasavvufî bir terim olarak zikir, Allah'ı anmak, onu bir an bile hatırdan çıkarmamaktır. İhsan şuuruna ermek için belirli kelime ve ibârelerin çeşitli sayılarda ve belli bir edeple düzenli olarak söylenmesidir.²

Türevleriyle beraber Kur'an-ı Kerim'de iki yüz altmış yedi yerde³ geçmekte olan zikir kelimesi Kur'an-ı Kerim'de Allah'ı dille hamd ve tesbih etmek, O'nu ve nimetlerini anmak, tefekkür etmek, namaz kılmak, dua ve istiğfarda bulunmak, kevnî ayetler üzerinde düşünmek, önceki kutsal kitaplar, Kur'an-ı Kerim, vahiy, haber, nasihat ve şeref gibi anlamlarda kullanılmıştır.⁴

Kur'an-ı Kerim'de "Beni zikretmek için namaz kıl!"⁵ buyurularak namaz zikir için vesile kılınmıştır. Zaten bütün ibadetler Allah'ı zikir için birer vesile olup onların özü zikirdir. Kur'an-ı Kerim'de emredilen ibadetlerin tamamı Allah'ı zikretmenin farklı bir yoludur. Bununla beraber "... Allah'ı zikretmek en büyüktür..."⁶ ayeti zikrin derecesini "Kendi kendine, yalvararak ve ürpererek, yüksek olmayan bir sesle sabah akşam Rabbini an!.." ⁷ âyeti de zikrin nasıl yapılacağını ortaya koymaktadır.

1 Ebu'l-Fazl Cemalüddin Muhammed İbn Manzur, Lisânü'l-arab, Daru'l-Maarif, Kahire 1119, c. 3, s. 1507; Ragıp el-İsfahanî, Müfredât, tahk.: Safvan Adnan Davudî, Daru's-Şamiyye, Beyrut 2002, s. 328; Âsım Efendi, Okyanûsu'l-basît fî tercemeti'l-kamûsi'l-muhîr, haz.: Mustafa Koç, Eyyüp Tanrıverdi, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul 2013, c. 2, s. 1963; Abdülkerim el-Kuşeyrî, er-Risâletü'l-Kuşeyriyye, tahk.: Muhammed b. eş-Şerif, Dâru's-Şa'b, Kahire 1989, s. 382-383.

2 Süleyman Uludağ, Tasavvuf Terimleri Sözlüğü, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2005, s.393; Ethem Cebecioğlu, Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü, Anka Yayınları, İstanbul 2005, s.

3 Muhammed Fuad Abdülbakî, el-Mu'cemü'l-müfehres, Dâru'l-Hadîs, Kahire 2001, s. 332-338.

4 Reşat Öngören, "Zikir", DİA, İstanbul 2013, c.44 s.409.

5 Tâhâ, 20/14.

6 Ankebut, 29/45.

7 A'raf, 7/205.

Kur'an-ı Kerim'de emredilen namaz, oruç, hac ve diğer bütün ibadetlerin zaman ya da zemine ihtiyaçları vardır. Bu kayıtlardan bağımsız olarak yapılan zikrin en önemli özelliği ise vakit ve mekân sınırlamasının olmamasıdır. Kul istediği zaman, zemin ve durumda Allah'ı zikredebilir.⁸ Kur'an-ı Kerim'de "Onlar ayaktayken, otururken ve yatarken Allah'ı zikrederler..."⁹ buyurulmuştur.

Tasavvufta belirli kelime ve ibarelerin tekrarı olarak ifade edilen zikrin farklı icra çeşitleri bulunmaktadır. Bir tasnife göre yapılış şekilleri bakımından zikir, cehrî (*sesli*) ve hafî (*sessiz*) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Cehrî zikir, etraftaki kişilerin duyabileceği şekilde yüksek sesle yapılır. Hafî zikir ise sadece kişinin kendisinin duyabileceği kadar hafif bir sesle yapılır.¹⁰ Diğer bir tasnife göre de lisanî ve kalbî zikir şeklinde sınıflandırılmıştır. Lisanî zikir belirli lafızların ya da isimlerin dil ile tekrarlanmasıyla, kalbî zikir ise zikredilenin kalben düşünülmesi ve bunun daimi hale getirilmesiyle olur. Kalbî zikre ulaşmanın yolu lisanî zikre devam etmektir.¹¹ Ayrıca zikir yapan kişinin durumuna nispet edilerek isimlendirilen başka bir tasnife göre kıyamî (ayakta) ve kuûdî (oturarak) zikir çeşitleri de bulunmaktadır.

Tüm tasavvuf ekollerinin seyr u sulûk uygulamalarında ana etken olan zikir, manevi olgunluğu ve vuslatı elde etmede kaçınılmaz bir rükundur. Zikir, genel olarak lafzatullah (Allah lafzı), diğer ilahî esma ve kelime-i tevhid ile yapılmakla beraber bazı ayetlerden, surelerden, me'sur dualardan ve tesbihlerden iktibasla oluşturulmuş virdler okunarak da icra edilebilmektedir.

Hacı Bayram-ı Velî'nin tasavvufî düşüncesi onun günümüze ulaşan birkaç şiirine dayanmaktadır. Bu şiirler incelendiğinde de onun zikir usulü ve anlayışı konusunda fikir edinmek pek mümkün değildir. Bununla beraber onun halifelerine ve tarikatına baktığımızda Hacı Bayram-ı Velî'den sonra tarikatın Akşemseddin'e nisbet edilen Şemsiyye-i Bayramiyye ve Ömer

8 Kuşeyri, er-Risâletü'l-Kuşeyriyye, s. 303.

9 Âli İmran, 3/191; Nisa, 4/103.

10 Unudağ, Tasavvuf Terimleri Sözlüğü, s. 394.

11 Kuşeyri, er-Risâletü'l-Kuşeyriyye, s. 382; Öncel Demirdaş, Kösec Ahmed Trabzonî, Hayatı, Eserleri ve Tasavvufî Görüşleri, İlahiyat Yayınları, Ankara 2017, s. 149.

Sikkin'e nisbet edilen Melamiyye-i Bayramiyye isimleriyle iki ana kola ayrıldığı tespit edilmektedir. Bu iki ana kol incelendiğinde her iki kolun da birbirinden tamamen farklı bir zikir usûlü uyguladığı görülmektedir. Bunlardan Şemsiyye-i Bayramiyye cehrî zikri benimserken Melamiyye-i Bayramiyye hafî zikri benimsemiştir.¹²

Hacı Bayram-ı Velî'nin kendisinden sonra devam eden tarikatı incelendiğinde Hacı Bayram-ı Velî'nin zikrin nasıl yapıldığına çok fazla önem vermediği, onun için önemli olanın şekilden ziyade mana olduğu söylenebilir. Böylece Hacı Bayram-ı Velî'nin, seyr u sülûkte uygulanacak zikrin şeklini müridlerinin fitratlarına göre belirlediğini ve kişiden kişiye değişiklik gösteren, serbest bir zikir usulü benimsediğini varsayabiliriz. Böylece kendisinden sonra tarikatı devam ettiren her halife kendi fitratına uygun olan zikir usulünü benimsemiş ve devam ettirmiştir. Tarikatın kolları arasındaki zikir usulü farklılığı da bu şekilde ortaya çıkmıştır.

Hacı Bayram-ı Velî'nin zikir icra usulü ile ilgili herhangi bir bilgiye birincil kaynaklarda rastlanılamamış olsa da onun sabah virdi bazı akademik çalışmalarda¹³ aşağıdaki şekilde tespit etmiştir:

Bismillâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Elhamdü leke allâhümme hamden yuvâfi niameke ve yukâfi mezîdeke. Nahmedüke bicemî'i mehâmidike küllihâ ma âlimnâ minhâ ve ma lem na'lem ve alâ cemî'i niamike küllihâ vema alîmnâ minhâ ve ma lem na'lem ve 'alâ külli hâlin estağfirullâhe estağfirullâhe estağfirullâhe'l-azîme'l-kerîmellezî lâ ilâhe illâ hüve'lhayyul kayyûm. Ve etûbü ileyhi ve eselühü't-tevbete ve'l-mağfirete ve'l-hidâyete lenâ innehû hüve't-tevvâbu'r-rahîm. (3 defa)

Allâhümme ente's-selâmü ve minke's-selâmü ve ileyke yerci'u's-selâmü fehayyinâ rabbenâ biselâmî ve edhilnâ dare'sselâmi. Tebârekte rabbenâ ve te'âleyte yâ ze'l-celâli ve'l-kemâli ve'l-ikrâm. Allâhümme ecirnâ mine'n-nâri.(7 defa) ve edhilne'l-cennete mea'l-ebrârî bi afvike yâ mucîr. (3 defa)

Lâ ilâhe illallâhü vahdehu lâ şerike lehû, lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü

12 Ethem Cebecioğlu, Hacı Bayram Veli ve Tasavvuf Anlayışı, Ankara 1994, s. 235.

13 Cebecioğlu, age, s. 97-108; Ayşe Yıldırım, Hacı Bayram Veli ve Tasavvufi Görüşleri, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), ÇÜSBE, Adana 2008, s. 57-62.

yuhî ve yümîtu ve hüve hayyun lâ yemûtü ebeden dâimen bâkıyen bi yedihi'l-hayru zü'lcelâli ve'l-kemâli ve'l-ikrâmi. Ve hüve 'alâ külli şey'in kadîrun. Ve ileyhi'l-masîr.

Lâ ilâhe illallâhu vahdehü sadeka vâ'dehü ve nasara 'abdehü ve ğafe-
ra zenbehü ve e'azze cendehe ve hezemel-ahzâbe vahdehü ve lâ şey'ün
ba'dehü. Lâ ilâhe illallâhu ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi. Lâ ilâhe
illallâhu ve lâ na'büdü illâ iyyâhü lehu'n-ni'metü ve lehü'l-fadlû ve le-
hü's-senâü'l-hüsnâ. Lâ ilâhe illallâhü muhlisîne lehü'd-dînü velev ker-
he'l-kâfirün.

Lâ ilâhe illallâhü'l-melikü'l-cebbâru. Lâ ilâhe illallâhü'l-'azîzü'l-ğaffâru.
Lâ ilâhe illallâhü'l-vâhidü'l-kahhâru. Lâ ilâhe illallâhü'l-müheymînü's-set-
taru. Lâ ilâhe illallâhü'l-kebîrü'l-müte'âlû. Lâ ilâhe illallâhü celle senâühü.
Lâ ilâhe illallâhü 'amme nevâalühü. Lâ ilâhe illallâhü 'azame şânühü. Lâ
ilâhe illallâhü şemele ihsânühü. Lâ ilâhe illallâhü te'âlâ kibriyâühü. Lâ ilâhe
illallâhü tekadadeset esmâühü. Lâ ilâhe illallâhü tenezzehet sıfâtühü.

Lâ ilâhe illallâhü'l-halîmü'l-kerîmü. Lâ ilâhe illallâhü'l-'azîzü'l-hakîmü.
Lâ ilâhe illallâhü'l-'aliyyü'l-'azîmü. Lâ ilâhe illallâhü'l-ğâfûru'r-rahîmu. Lâ
ilâhe illallâhü's-şekûru'l-halîmü. Lâ ilâhe illallâhü'l-evvelü'l-kadîmü. Lâ
ilâhe illallâhü'l-âhîru'l-mûkîm. Lâ ilâhe illallâhü'l-ezeliyyü'l-ebedü. Lâ ilâ-
he illallâhü'l-vâhidü'l-ehad.

Lâ ilâhe illallâhü'l-ferdû's-samedü. Lâ ilâhe illallâhü'l-kayyûmü'sserme-
diyyü. Lâ ilâhe illallâhü lem yettehiz sâhibeten ve lâ veleden. Lâ ilâhe il-
lallâhü lem yelid ve lem yûled ve lem yekün lehü küfüven ahadü. Lâ ilâhe
illallâhü'l-ma'bûdü bi külli me'ânin. Lâ ilâhe illallâhü'l-mezkûru bi-külli
lisânin. Lâ ilâhe illallâhü'l-meşkûru bi külli ihsânin. Lâ ilâhe illallâhü'l-
mün'imü bilâ imtinânin. Lâ ilâhe illallâhü külle yevmin hüve fî şe'nin. Lâ
ilâhe illallâhü îmânen billâhi. Lâ ilâhe illallâhü emânen minallâhi.

Lâ ilâhe illallâhü emâneten 'indallâhi. Lâ ilâhe illallâhü hakkan hakkan.
Lâ ilâhe illallâhü îmânen ve sıdkan. Lâ ilâhe illallâhü telâttufen ve rifkan.
Lâ ilâhe illallâhü te'abbüden ve rikkan. Lâ ilâhe illallâhü sâhibül-vahdâniy-
yeti'lferdâniyyeti'l-kadîmiyyeti'l-ezeliyyeti'l-ebediyyeti. Ellezî leyse lehü
zıddün ve lâ neddün ve lâ şebîhün ve lâ şerîkün ve lâ nazîrun ve lâ müşîrün
ve lâ vezîrun ve lâ veledün. Muhammedün rasûlullâhi kâimen bi emrihî
ve vahyihî. E'üzü bi kelimâtillâhi't-tâmmâti külliha min şerri mâ halaka ve

zeree ve berae. (3 defa)

Bismillâhi hayri'l-esmâi, bismillâhi rabbi'l-ardı ve rabbi's-semâi, bismillâhi'llezî lâ yedurru me'a-smihî şeyün fı'l-erdı ve lâ fı's-semâi ve hüve'ssemi'ü'l-'alîmü. (3 defa)

Bismillâhi iftetahtü ve 'alallâhi tevekkeltü ve fevvedtü emrî ilallâhi innallâhe basîrun bi'l-'ibâdi. Elhamdü lillâhillezî ahyânâ ba'de mâ emâtenâ ve radde ileynâ ervâhanâ ve ileyhi'l-bâ'sü ve'n-nüşûru.

Elhamdü lillâhillezî 'âfânâ min nevminâ ve ebkânâ min emsinâ ilâ yevminâ hâzâ. Elhamdü lillâhi 'ala't-tâ'ati ve't-tevfîkı ve nestağfırrullâhe min külli zenbin amdin ve hatâin ve nuksânin ve taksîrin. Elhamdü lillâhillezî ezhebe bi'l-leyli muzlimen ve câe bi'n-nehâri mubsîran.

Elhamdü lillâhillezî ezhebe 'anne'l-hazene inne rabbenâ leğafûrun şekûrun. Ellezî ehallenâ dâra'l-makâmeti min fadlihî lâ yemessünâ fıhâ nasabün ve lâ yemessünâ fıhâ lügûbün. Elhamdü lillâhillezî sadekanâ va'dehü ve evrasene'l-erda netebevveü mine'l-cenneti haysü neşâü feni'me ec-rü'l-âmilîne.

Elhamdü lillâhillezî hedânâ lihâzâ vemâ künnâ linehtediye levlâ en hâdânallâhü lekad câet rusülü rabbınâ bi'l-hakkı ve nûdû en tilkümü'l-cennetü ûristûmûhâ bimâ küntüm ta'melûne. (3 defa)

Allâhümme innâ esbahnâ nüşhidüke ve nüşhidü hamelete 'arşike ve melâiketeke ve cemî'a halkıke bienneke entallâhü lâ ilâhe illâ ente vahdeke lâ şerike leke ve nestağfırüke ve netûbü ileyke ve neşhedü enne Muhammeden abdüke ve rasûlük.

Allâhümme innâ nükaddimü ileyke beyne yedey külli nefesin ve lemhatin ve lahzatin tarfetin tatrifü bihâ ehlü's-semâvâti ve ehlü'l-erdı ve küllü şeyin hüve fı 'ilmike kâinün ev kad kâne.

Allâhümme innâ nükaddimü ileyke beyne yedey zâlike küllihî merhaban merhaban bi's-sabâhi'l-cedîdi ve bi'l-yevmi's-sa'îdi ve bi'l-melekeyni'l-kerîmeyni'l-kâtibeyni's-şâhideyni'l-'âdileyni'l-hâfizayni hayyâkümü'llâhü te'âlâ üktübâ fı ğurrati yevminâ hâzâ neşhedü en lâ ilâhe illâllâhü vahdehü lâ şerike lehü ve neşhedü enne Muhammeden abdühü ve rasûlühü ve habîbühü ve nebiyyühü ve safiyyühü ve 'alâ hâzihi's-şahâdeti nahyâ ve 'aleyhâ nemûtü ve 'aleyhâ nüb'asü ğâden inşâ'allâhü te'âlâ.

Esbahnâ ve esbaha'l-mülkü lillâhi ve'l-'azameti lillâhi ve'l-heybeti lillâhi

ve'l-kudratü lillâhi ve'l-kibriyâü lillâhi ve'l-âlâü lillâhi ve'n-nu'amâü lillâhi ve'l-atâü lillâhi ve'l-bakâü ve'l-behâü lillâhi ve'l-cemâlü lillâhi ve'l-celâlü lillâhi ve'l-melekûtü lillâhi ve'l-ceberrûtü lillâhi'l-vâhidi'l-kahhâr.

Esbahnâ 'alâ fitrati'l-islâmi ve 'alâ kelimetü'l-ihlâsi ve 'alâ dîni nebiyyinâ Muhammedin sallallâhü 'aleyhi ve selleme ve 'alâ milleti ebînâ İbrâhîme 'aleyhi's-salâtü ve's-selâmü hanîfen müslimen ve mâ ene mine'l-müşrikîn. (3 defa)

Sübhâne rabbiye'l-'aliyyi'l-a'le'l-vehhâb. Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke Allâhümme ve bi hamdike lâ uhsî senâen 'aleyke ente kemâ esneyte 'alâ nefsik. Sübhâneke mâ 'arafnâke hakka mâ'rifetike yâ ma'rûf. Sübhâneke mâ zekernâke hakka zikrike yâ mezkûr. Sübhâneke mâ şekernâke hakka şukrike yâ meşkûr. Sübhâneke mâ 'abednâke hakka 'ibâdetike yâ mâbûd.

Sübhânallâhi ve bihamdihi sübhânallâhi'l-'azîmi ve bihamdihî. Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-'aliyyi'l-'azîm. Sübhânallâhi ve bihamdihî 'adede halkihî ve ridâe nefsihî ve zînete arşihî ve midâde kelimâtihî ve melee berrihî ve bahrihî. Sübhânellhi ve'l hamdû lillâhi ve lâ ilâhe illâllâhü vallâhü ekber. ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-'aliyyi'l-'azîm.

E'ûzü billâhi's-semî'i'l-'alîmi ve âlâihî mine'ş-şeytânî'r-racîmi ve belâihî.

Besmele ve Fâtîha Süresi.

Ve ilâhüküm ilâhün vâhidün. Lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyu'l-kayyûm.

Âyetü'l-Kürsî.

Lâ ikrâhe fi'd-dîni kad tebeyyene'r-rüşdü mine'l-ğayyi femen yekfur bi't-tâğûti ve yü'min billâhi fekadî-stemseke bi'l-'urveti'l-vüskâ le-nfisâ-me lehâ vallâhü semî'un 'alîm. Allâhü veliyyüllezîne âmenü yuhricühüm mine'z-zulümâti ile'n-nûr.

Vellezîne keferû evliyâühümü't-tâğûtü yuhricûnehüm mine'n-nûri ile'z-zulümâti ülâike eshâbü'n-nâri hüm fihâ hâlidün. Lillâhi mâ fî's-semâvâti ve mâ fî'l-ardi ve in tübdû mâ fî enfüsiküm ev tuhfûhü yuhâsi-bküm bihillâh. Feyağfiru limen yeşâü ve yü'azzibü men yeşâü vallâhü 'alâ külli şey'in kadîr.

Âmene'r-rasûlü.

Rabbenâ lâ tüziğ kulûbenâ ba'de iz hedeytenâ ve heb lenâ min ledünke rahmeten inneke ente'l-vehhâb. Rabbenâ inneke câmi'u'n-nâsi li-yevmin

lâ râybe fîhi innallâhe lâ yühli'fû'l mî'âd. Ellezîne yekûlûne Rabbenâ innenâ âmennâ fağfir lenâ zünûbenâ ve kınâ azâbe'n-nâr. es-sâbirîne ve's-sâdikîne ve'l-kânitîne ve'l-münfikîne ve'l-müstağfirîne bi'l-eshâri şehidallâhü ennehü lâ ilâhe illâ hüve ve'l-melâiketü ve ülü'l-'ilmi kâimen bilkıst. Lâ ilâhe illâ hüve'l-'azîzü'l-hakîm. İnne'd-dîne 'indallâhi'l-islâm. (3 defa)

Kulillâhümme mâlike'l-mülki tü'ti'l-mülke men teşâü ve tenzi'u'l-mülke mimmen teşâü ve tü'izzü men teşâü ve tüzillü men teşâü biyedike'l-hayr. İnneke 'alâ külli şey'in kadîr. Tûlicü'l-leyle fî'n-nehâri ve tûlicü'n-nehâra fî'l-leyli ve tuhricü'l-hayye mine'l-meyyiti ve tuhricü'l-meyyite mine'l-hayyi ve terzüku men teşâü bigayri hisâb.

İnne rabbeküm-ullâhillezi halaka's-semâvâti ve'l-arda fî sitteti eyyâmin sümme-stevâ 'ale'l-arşi yügşî'l-leyle'n-nehâra yatlûbühü hasîsan ve's-şemse ve'l-kamera ve'n-nücûme müsahharâtın biemrihî elâ lehül-halku ve'l-emru tebârekallâhü rabbül-âlemîn. Üdû rabbeküm tedarrûan ve hifyeten innehü lâ yuhıbbül-mu'tedîn.

Ve lâ tüfsidü fî'l-ardı ba'de islâhihâ ved'ûhu havfen ve tame'an inne rahmetellâhi karîbun mine'l-muhsinîn. Lekâd câeküm rasûlün min enfûsiküm 'azizün 'aleyhi mâ 'anittüm harîsun 'aleyküm bi'l-mü'minîne raûfu'r-rahîm. Fe in tevellev fe kul hasbiyallâhü lâ ilâhe illâ hüve 'aleyhî tevekkeltü ve hüve rabbül-'arşil-'azîm. (7 defa)

Fesübhanallâhi hîne tümsûne ve hîne tüsbihûne ve lehül-hamdü fî's-semâvâti ve'l-ardı ve 'aşıyyen ve hîne tuzhirûn. Yuhricü'l-hayye mine'l-meyyiti ve yuhricü'l-meyyite mine'l-hayyi ve yuhyi'l-arda ba'de mevti'hâ ve kezâlike tuhracûn. Ve min âyâtihî en halâkaküm min türâbin sümme izâ entüm beşerün tenteşirûn. Sübhâne rabbike rabbi'l-'izzeti 'ammâ yasıfûne ve selâmün 'ale'l-mürselîn. Ve'l-hamdu lillâhi rabbi'l-âlemîn.

Bismillâhi'r-rahmâni'r-rahîm. Hâ-mîm. Tenzîlü'l-kitâbi minallâhi'l-'azîzi'l-'alîm. Ğâfiri'z-zenbi ve kâbili't-tevbi şedîdi'l-'ikâbi zi't-tavl. Lâ ilâhe illâ hüve ileyhi'l-masîr. Ve lillâhi'l-esmâü'l-hüsna fed-ûhü bihâ. Hüvallahüllezi lâ ilâhe illâ hüv. Allâhümme innâ nes'elüke yâ allâhü, yâ rahmânü, yâ rahîmü, yâ melikü, yâ kuddûsü, yâ selâmü, yâ mü'minü, yâ müheyminü, yâ 'azîzü, yâ cebbâru, yâ mütekebbiru, yâ hâliku, yâ bâriü, yâ musavviru, yâ gaffâru, yâ kâhharu, yâ vehhâbü, yâ razzâku, yâ fettâhu, yâ

‘alîmu, yâ kâbidu, yâ bâsîtu, yâ hafîdu, yâ râfî’u, yâ mû’izzü, yâ müzillü, yâ semî’u, yâ bâsîru, yâ hakemü, yâ adlî, yâ latîfî, yâ habîru, yâ halîmü, yâ ‘azîmü, yâ ğafûru, yâ şekûru, yâ ‘aliyyü, yâ kebîru, yâ hafîzu, yâ mukîtü, yâ hâsibü, yâ celîlü, yâ cemîlü, yâ kerîmü, yâ rakîbü, yâ mucîbü, yâ vâsî’u, yâ hâkimü, yâ vedûdü, yâ mecîdü, yâ bâ’isü, yâ şehîdü, yâ hakku, yâ vekîlü, yâ kaviyyü, yâ metînü, yâ veliyyü, yâ hamîdü, yâ muhsî, yâ mübdîü, yâ mu’înu, yâ mühyiyü, yâ mümîtü, yâ hayyu, yâ kayyûmu, yâ vâcidü, yâ mâcidü, yâ vâhidü, yâ ahadü, yâ samedü, yâ kâdiru, yâ muktediru, yâ mukaddimü, yâ muahhiru, yâ evvelü, yâ âhiru, yâ bâtinü, yâ vâliyü, yâ müte’aliyyü, yâ berru, yâ tevvâbü, yâ mün’imü, yâ müntekimü, yâ afüvvü, yâ raûfî, yâ mâlike’l-mülki, yâ ze’l-celâli ve’likrâm, yâ rabbü, yâ muksîtu, yâ câmi’u, yâ ğaniyyü, yâ muġnî, yâ mu’tî, yâ mâni’u, yâ dârru, yâ hannânü, yâ mennânü, yâ nâfî’u, yâ nûru, yâ hâdiyü, yâ bedî’u, yâ bâkiyyü, yâ vârisü, yâ reşîdü, yâ sabûr.

Ellezî tekaddeset ‘ani’l-eşbâhi zâtühü ve tenezzehet ‘an müşâbeheti’l-emsâlî sıfâtühü ve dellet ‘alâ vahdâniyyetihî masnû’âtihî ve şehidet bi-ulûhiyyetihî âyâtühü vâhidün lâ min killetin ve mevcûdün lâ min ‘illetin bi’l-birri ma’rûfun bilâ ğâyetin ve bi’l-kemâli mevsûfun bilâ nihâyetin evvelün kadîmün bilâ ibtidâin ve âhirun mukîmün bilâ intihâin.

Ellezi lâ ilâhe illâ hüve vesî’a külle şey’in rahmeten ve ‘ilmen ve ğafera zünûbe’l-müznibîne keramen ve hilmen. Leyse kemislihî şey’ün ve hüve’s-semî’u’ basîr. Hüve mevlânâ ve ileyhi’l-masîr. Ni’mel-mevlâ ve ni’men-nâsir. Ğufrâneke rabbenâ ve ileyke’l-masîr.

Lâ havle ‘an ma’siyetillâhi illâ bi ‘ismetillâhi ve lâ kuvvete ‘alâ tâ’âtillâhi illâ bi tevfkıllâhi lâ melcee ve lâ mencâ minellâhi illâ ileyhi mâ şâallâhü kâne ve mâ lem yeşe’ lem yekün. Ve mâ kaddarallâhü seyekün. Elâ ilâllâhi tasîru’l-ümûr. Yef’alüllâhü mâ yeşâü bi kudratihî ve yâhkümü mâ yürîdü bi’izzetihî. Elâ lehü’l-halku ve’l-emru tebârekallâhü rabbü’l-âlemîn.

İnnallâhe ve melâiketehü yusallûne ‘ale’n-nebiyy, yâ eyyühellezîne âmenü sallû ‘aleyhi ve sellimû teslimen. Allâhümme salli ‘alâ seyyidînâ Muhammedin ve ‘alâ âlihî ve sahbihî ve sellim küllemâ zekere’z-zâkirüne ve ğafele ‘an zikrike’lġafilün. (3 defa).

Ve radiyâllâhü ‘an sâdâtinâ âshâbi rasûlillâhi ecmâ’in. Ve selâmün ‘ale’l-mürselîne ve’l-hamdü lillâhi rabbi’l-âlemîn.

KAYNAKÇA

- Abdülbâkî, Muhammed Fuad, *el-Mu'cemü'l-müfrehes*, Dâru'l-Hadîs, Kahire 2001.
- Âsım Efendi, *Okyanûsu'l-basît fî tercemeti'l-kamûsi'l-muhît*, haz.: Mustafa Koç, Eyyüp Tanrıverdi, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul 2013.
- Cebecioğlu, Ethem, *Hacı Bayram Veli ve Tasavvuf Anlayışı*, Ankara 1994.
- , *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*, Anka Yayınları, İstanbul 2005.
- Demirdaş, Öncel, *Kösec Ahmed Trabzonî, Hayatı, Eserleri ve Tasavvufî Görüşleri*, İlahiyat Yay., Ankara 2017.
- el-İsfahanî, Ragıp, *Müfredât*, tahk.: Safvan Adnan Davudî, Daru-ş-Şamiyye, Beyrut 2002.
- el-Kuşeyrî, Abdülkerim, *er-Risâletü'l-Kuşeyriyye*, tahk.: Muhammed b. eş-Şerif, Dâru's-şâ'b, Kahire 1989.
- İbn Manzûr, Ebu'l-Fazl Cemalüddin Muhammed, *Lisânü'l-arab*, Daru'l-Maarif, Kahire 1119.
- Öngören, Reşat, "Zikir", *DİA*, İstanbul 2013.
- Uludağ, Süleyman, *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2005.